

TOEN MARIAKERKE NOG EEN GEMEENTE WAS

door Raymond VANCRAEYNEST

Het is niet de bedoeling de indruk te willen geven dat ik een studie over Mariakerke aan het voorbereiden ben. Wat hieronder volgt zijn enkele notities van feiten die zich te Mariakerke hebben voorgedaan tussen 1865 en 1880. Ik heb ze toevallig gevonden bij mijn opzoekingen over de haven van Oostende en ze kunnen wellicht details verschaffen aan diegenen die in Mariakerke met problemen geconfronteerd worden.

Het gemeentebestuur van Mariakerke wilde er in die tijd wellicht werk van maken om, naar het voorbeeld van de grote buur Oostende, daar een zekere seizoenbedrijvigheid te laten tot stand komen. Het bestuur schreef in 1865 naar de minister van Binnenlandse Zaken A. VAN DEN PEEREBOOM om een toelage van de Staat te bekomen voor het aanleggen van een kasseiweg tussen de Nieuwpoortsesteenweg en het strand. Die onderneming zou uit twee delen bestaan : 1° de eigenlijke weg, 2° de helling die de weg zou verbinden met het strand. Minister VAN DEN PEEREBOOM maakt op 16 januari 1866 die vraag over aan zijn collega van Openbare Werken. Reeds op 29 januari maakte het Permanent Comité van Bruggen en Wegen daarover een rapport: Het comité was van oordeel dat een toegangshelling tot het strand zeer nuttig zou zijn, zowel voor de redding van drenkelingen als voor het aanbrengen van materialen voor de duinverdediging. Een kasseiweg naar de toegangshelling was daarvoor wel onontbeerlijk.

Het jaar daarop bleek dat arrondissementscommissaris van Brugge STORDEUR een plan had gemaakt waarbij de verbinding naar het strand nogal erg oostelijk liep doorheen de geëffende duinen, die in concessie gegeven waren aan PEETERS-BARTSOEN en aan VERLINDE (eerstgenoemden hadden intussen al verzaakt aan de concessie). ZUBER, hoofdingenieur-directeur van Bruggen en Wegen te Brugge, stelde op 9 maart 1867 aan de minister van Openbare Werken voor de verbindingsweg te richten op de oostelijke hoek van de dijk Albertus, dit met het oog op de latere aanleg van de duinbescherming tussen Oostende en Mariakerke. Op 11 januari 1869 moest ZUBER aan de minister bekennen dat het aanbrengen van de helling naar het strand beter kaderde met het voorontwerp van wandeldijk dan met de ontworpen kasseiweg.

De hoofdingenieur-directeur, die te Brugge ZUBER had opgevolgd, was CRÉPIN. Op 19 september 1872 maakte hij aan de minister een plan over, getekend door hoofdingenieur Alexis SYMON te Oostende, waarbij hij aan de minister liet weten dat het gemeentebestuur van Mariakerke al in 1865 de tussenkomst van de Staat had gevraagd om een kasseiweg aan te leggen. De hoofdweg was 480 meter lang en de aftakking doorheen de wijk Albertus 341 meter. De werken waren aangenomen door aannemer Jan KETELS tegen 24.000 frank. De weg passeerde nu wel ten oosten van de molen van Mariakerke i.p.v. ten westen zoals aanvankelijk gepland.

De gemeente liet op 10 januari 1873 aan de minister weten dat de werken aan de kasseiweg weldra zouden voltooid zijn en dat het ogenblik gekomen was om doorheen de duinen de helling naar het strand aan te leggen. Einde maart was de kasseiweg naar Albertus helemaal af en het proces-verbaal voor de definitieve oplevering werd op 26 oktober 1873 te Oostende ondertekend door de conducteur van Bruggen en Wegen F. ROSSELS. Op 16 maart 1873 had het gemeentebestuur van Mariakerke al laten weten aan de minister van Openbare Werken dat de kosten, de aankoop van gronden inbegrepen, ongeveer 30.000 frank bedroegen. Het bestuur drong bij de minister aan om een toelage aan de gemeente te verlenen. Volgens het Koninklijk Besluit van 18 september 1873 kreeg de gemeente een staatstoelage van 5.000 frank. De provincie West-Vlaanderen betaalde één derde van de uitgaven.

Zowel in maart 1874 als in juni 1878 drong het gemeentebestuur van Mariakerke bij de minister aan om de helling naar het strand doorheen de duinen aan te leggen. De minister antwoordde aan de hoofdingenieur E. PIENS te Brugge dat de helling te gepasten tijde zou verwezenlijkt worden, waarschijnlijk in de volgende lente (1).

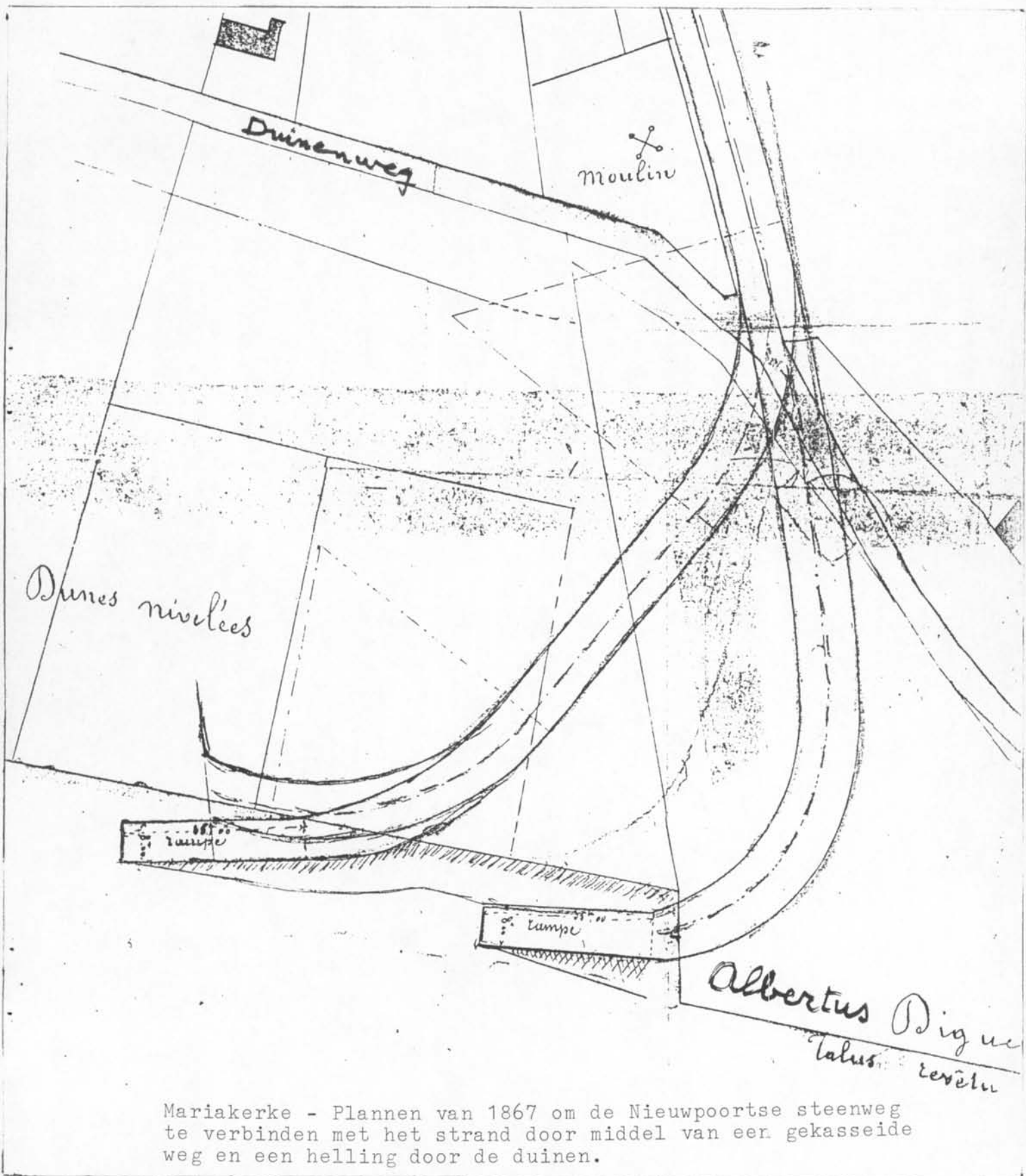
De werken werden weliswaar niet uitgevoerd in de volgende lente, maar de aanbesteding greep plaats op 7 juni 1879. Het ging nu niet alleen over het aanleggen van de helling naar het strand, maar ook om het bouwen van een duinbescherming ten oosten van de dijk Albertus in de richting van Oostende. De raming bedroeg 172.900 frank, maar aannemer August EEREBOUT van Brugge zou het werk uitvoeren tegen 125.000 frank. Hoofdingenieur PIENS liet de minister weten dat die helling in het verlengde zou liggen van de kasseiweg aangelegd door de gemeente en dat er aldus voldoening zou geschonken worden aan de gemeente Mariakerke. De werken waren voltooid tegen juli 1880 (2).

Op 21 maart 1879 vroeg het gemeentebestuur aan de minister in de duinen een houten schuilhuisje te mogen oprichten ten behoeve van eventueel in nood verkerende badgasten. In zijn rapport aan de minister van 23 mei 1879 liet ingenieur PIENS weten dat aan de gemeente Mariakerke een concessie over het stand was toegekend bij Koninklijk Besluit van 19 april 1878. De gemeente had al in de zomer 1878 een volledige badendienst ingericht en op het einde van het seizoen waren er al 6 badkarren. Alles wees erop dat die bedrijvigheid tijdens het aanstaande seizoen zou toenemen. Ingenieur PIENS gaf dan ook een gunstig advies voor het optrekken van een houten barak in de duinen. Ook het Permanent Comité van Bruggen en Wegen betuigde zijn akkoord op 17 juni 1879 (3).

(1) A.R.A. Brussel. Ministerie van Openbare Werken. Dienst Waterwegen. Doos nr. 207. De kust.

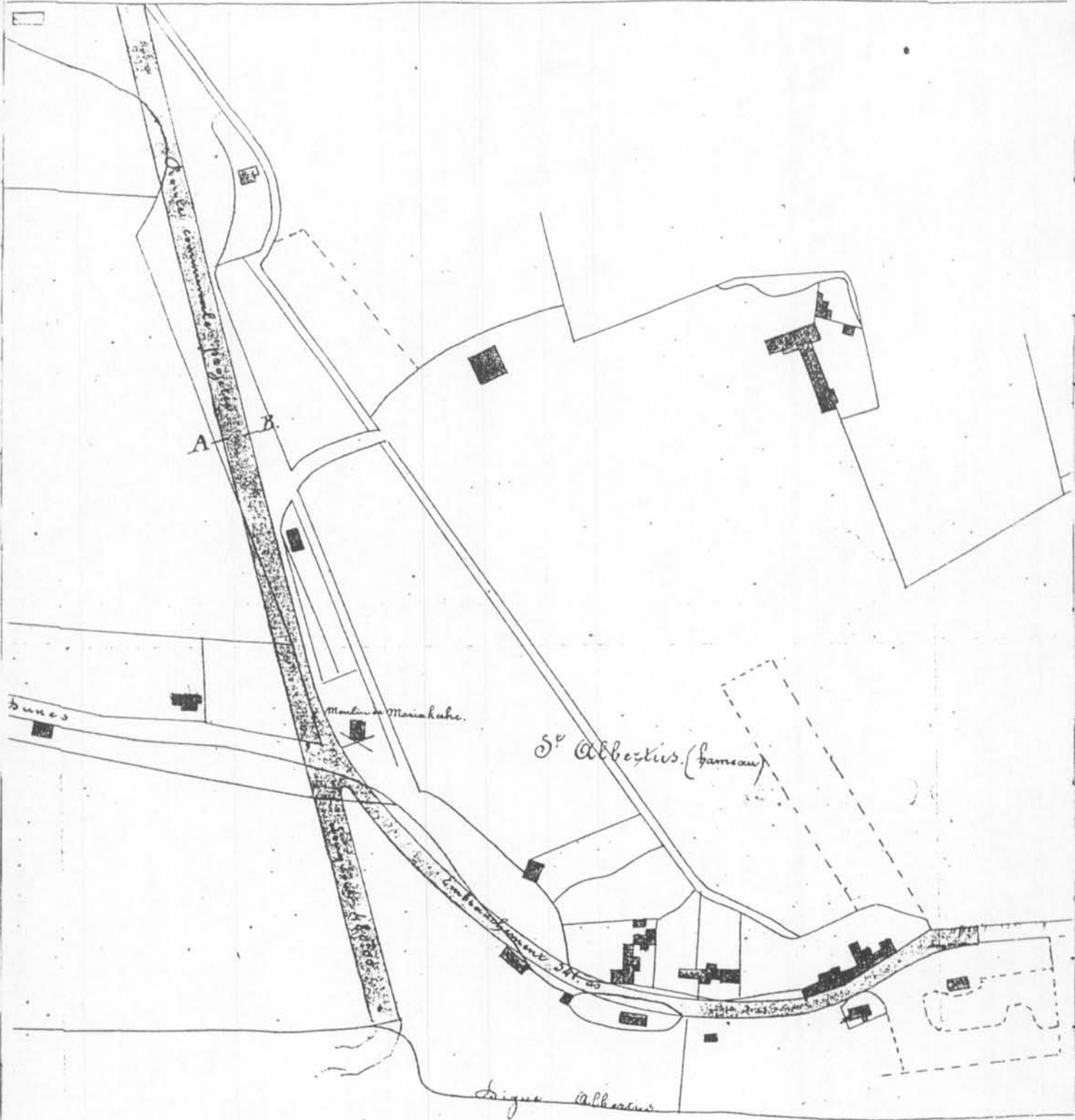
(2) Idem. Doos nr. 208. De kust.

(3) Idem. Doos nr. 261. Duinen 1876-1887.

Mariakerke - Plannen van 1867 om de Nieuwpoortse steenweg te verbinden met het strand door middel van een gekasseide weg en een helling door de duinen.

Route d'Oslande à Newport.

Mariakerke - De kasseiweg met vertakking zoals hij werd aangelegd in 1872-1873.

Laisse de haute mer des rivières canaux ordinaires

Plage concédée
à
Mariakerke sur mer

Partie de plage de 250 mètres de longueur non concédée.

Plage concédée
à
la ville d'Ostende
→ vers Ostende.

Limite Est. de la concession de Mariakerke

Line c d.

Limite séparative des concessions d'Ostende
et de Mariakerke sur mer.

- Plan van de duinen te Mariakerke in 1879. Van links naar rechts:
- 1° strand en duinen in concessie gegeven aan Mariakerke met een houten barak voor de badgasten;
 - 2° 250 meter strand en duinen niet in concessie gegeven;
 - 3° de toenmalige grens Oostende-Mariakerke in het verlengde van de Stuiverstraat;
 - 4° strand en duinen aan de stad Oostende in concessie gegeven.